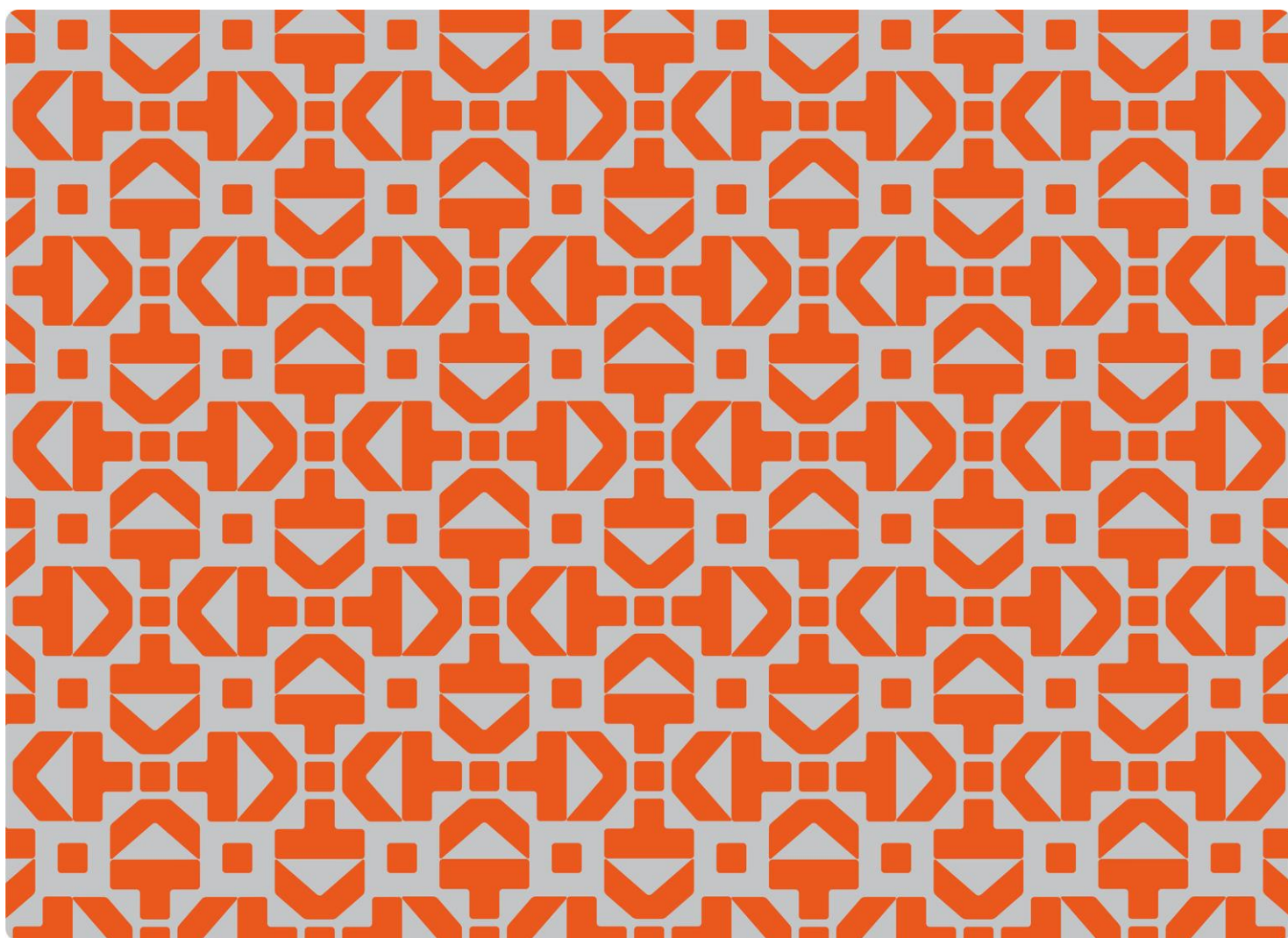

Læreplan i norsk for voksne innvandrere nivå C1

Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 20. juni 2021 med hjemmel i lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid (integreringsloven) § 30

INNHold

1. INNLEDNING	3
2. NIVÅENE I RAMMEVERKET	3
AVANSERT OG EFFEKTIV SPRÅKBRUK	3
3. OM LÆREPLANEN FOR NIVÅ C1	4
KATEGORIER FOR SPRÅKLIG KOMMUNIKASJON	4
EN MULTIMODAL SKRIFTS- OG KOMMUNIKASJONSKULTUR	4
MEDIERING	4
DOMENEOVERSKRIDENDE SPRÅKFERDIGHETER	5
KJENNETEGN VED SPRÅKET I BRUK	5
4. SPRÅKSITUASJONEN I NORGE.....	5
5. KOMPETANSEMÅL FOR NIVÅ C1 (AVANSERT BRUKER).....	5
5.1 GLOBALE MÅL	5
5.2 DELMÅL FOR SPRÅKLIGE AKTIVITETER	6
5.3 KJENNETEGN VED SPRÅKET I BRUK	8
6. GYLDIGHET OG INNFØRING	9

1. Innledning

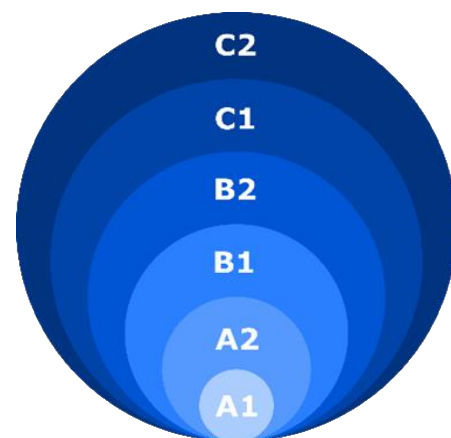
Læreplan i norsk for voksne innvandrere nivå C1 bygger for nivå C1 på Det felles europeiske rammeverket for språk: Læring, undervisning, vurdering (Utdanningsdirektoratet, 2011, heretter Rammeverket).

Læringssynet i Rammeverket er basert på at språk læres gjennom kommunikasjon og samhandling med andre. Beskrivelsene i Rammeverket og i læreplanen er derfor knyttet til språklige aktiviteter og formulert som «kan-utsagn».

I Rammeverket er nivåene beskrevet i 56 deskriptorskalaer. I 2020 publiserte Europarådet CEFR Companion Volume with New Descriptors (heretter Tillegget til Rammeverket). Tillegget er et supplement til Rammeverket og endrer ikke Rammeverkets status. Tillegget inneholder blant annet 23 nye deskriptorskalaer innenfor kategorien mediering («mediation»). I tillegg er flere andre skalaer i Rammeverket utvidet og nyansert.

2. Nivåene i Rammeverket

Rammeverket og Tillegget til Rammeverket inneholder deskriptorskalaer som beskriver språkferdigheter på tre overordnede (A, B og C) og seks underordnede nivåer (A1, A2, B1, B2, C1 og C2). Nivåene er ikke lineære størrelser, men må forstås både horisontalt og vertikalt. Horisontalt beskriver deskriptorskalaene for de ulike nivåene hvor godt og med hvor mye nyanse og presisjon en språklig aktivitet kan utføres. Vertikalt illustrerer skalaene hvor mange ulike situasjoner og kontekster språket kan brukes i, altså hvor stor bredde det er i språkferdighetene. Figur 1 illustrerer den horisontale og vertikale dimensjonen ved nivåene.

Figur 1. Den horisontale og vertikale dimensjonen ved ferdighetsnivåene.

Kilde: CEFR Companion Volume with New Descriptors (Council of Europe, 2018), s 34.

Avansert og effektiv språkbruk

Nivå C (C1 og C2) er nivået for avansert språkbruk. I Rammeverket omtales nivå C1 som et nivå for «effektiv språkbruk». Det innebærer at en språkbruker på nivå C1 på en effektiv måte behersker kompleks språkbruk i en rekke situasjoner. Kompleksiteten kan handle om tilfanget av tekster i ulike kanaler og medier og tekster med ulike stilnivåer. Det kan også handle om utfordrende samtalsituasjoner, der mye foregår samtidig, og der temaene skifter. I tillegg kan det dreie seg om underforstått informasjon i det som skrives eller sies. I læreplanen for nivå C1 gjenspeiles dette i beskrivelsene av språkbruk: Språkbruken er tilnærmet uanstrengt, ordforrådet er bredt og dypt, og tekster og kontekster er komplekse. Disse måtene å beskrive språk og språklig samhandling på viser til språkbruk som er så automatisert at språkbrukeren kan konsentrere seg om innhold uten å tenke på form. Formen er likevel tilpasset og underbygger innholdet, for eksempel når det gjelder nyanser, detaljer, tilrettelegging, vektlegging, underforståtheter og/eller bruk av humor.

Rammeverkets beskrivelser av språkferdigheter innebærer en utvikling, både i språklig bredde og dybde samt situasjoner og kontekster for språkbruk. De språklige ferdighetene som er beskrevet under betegnelsen «avansert bruker» på C-nivået (C1 og C2), handler om ferdigheter i å bruke språket i situasjoner og

kontekster som er framtreddende innenfor akademia og andre arenaer og situasjoner der det kreves språkferdigheter på høyt akademisk nivå. I Tillegget til Rammeverket understrekes det at ferdigheter på C-nivået ikke er det samme som morsmålskompetanse. Nivået beskriver den graden av språklig nøyaktighet, stilsikkerhet og uanstrengt språkbruk som kjennetegner svært gode ferdigheter i et andrespråk eller fremmedspråk.

3. Om læreplanen for nivå C1

Læreplanen for nivå C1 inneholder beskrivelser av globale mål, delmål og kjennetegn ved språket i bruk. Globale mål er en generell beskrivelse av språkferdigheter på nivå C1, mens delmål beskriver mål for språklige aktiviteter. Kjennetegn ved språket i bruk beskriver hva som karakteriserer vokabular, uttale, grammatikk, flyt, tekstutforming, ortografi/tegnsetting og kommunikasjon hos en språkbruker på nivå C1.

I læreplanen er det lagt vekt på strukturen, begrepsbruken og de utvidede og mer nyanserte deskriptorskalaene som er innarbeidet i Tillegget til Rammeverket.

Kategorier for språklig kommunikasjon

I Tillegget til Rammeverket er språklige aktiviteter presentert under fire overordnede kategorier for kommunikasjon («modes of communication»): resepsjon, produksjon, samhandling og mediering. Kategoriene utgjør en helhet som både skaper mulighet for kommunikasjon og ivaretar språklig utvikling. Læreplanen for nivå C1 er derfor strukturert etter kommunikasjonskategoriene resepsjon, produksjon, samhandling og mediering. Innenfor hver av kategoriene er det formulert delmål for språklige aktiviteter.

En multimodal skrifts- og kommunikasjonskultur

Kommunikasjonskategoriene resepsjon og produksjon er delt inn i muntlig resepsjon og produksjon (lytte og snakke) og skriftlig resepsjon og produksjon (lese og skrive). Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at språklige aktiviteter i vår tids multimodale skrifts- og kommunikasjonskultur sjelden vil være utelukkende muntlige eller skriftlige. Aktivitetene veves inn i hverandre, og vellykket kommunikasjon forutsetter ferdigheter innen alle de fire kategoriene. Jo mer sammensatte og komplekse de språklige aktivitetene og konteksten de foregår innenfor er, jo sterkere blir sammenvevingen. Dette gjør seg særlig gjeldende på C-nivået. Tydeligst er denne sammenvevingen når det gjelder kategoriene samhandling og mediering. Det er derfor ikke hensiktsmessig å dele disse kategoriene i muntlige og skriftlige eller i reseptive og produktive ferdigheter.

Mediering

I Rammeverket brukes begrepet mediering hovedsakelig i betydningen videreformidling. I Tillegget til Rammeverket har mediering fått en utvidet betydning og en mer sentral plass. Språket brukes ikke bare for videreformidling, men også for å komme frem til ny innsikt, utvikle ideer og tanker og skape felles forståelse. Tillegget inneholder flere deskriptorskalaer som utdyper mediering. Skalaene er delt inn i fire grupper: mediering av tekst, mediering av begreper, mediering av kommunikasjon og medieringsstrategier. Mediering handler om at språkbrukeren har en aktiv rolle i å legge til rette for språklig samhandling i ulike kontekster og komme frem til eller formidle innhold og innsikt. Språkbrukerens ferdigheter i å utnytte både egne og andres flerspråklige ressurser og repertoarer i

læringsarbeid og kommunikasjon, inkluderes og anerkjennes. Mediering kan skje innenfor samme språk eller mellom ulike språk.

Domeneoverskridende språkferdigheter

C1-brukeren har et stort språklig repertoar som kan brukes i de fleste situasjoner og kontekster. Hvilke domener eller temaer språkferdighetene skal knyttes til, er derfor ikke definert i læreplanen for nivå C1. På dette nivået er språkferdighetene domeneoverskridende i tråd med beskrivelsene i Rammeverket og Tillegget til Rammeverket. Ettersom språkbrukeren på nivå C1 klarer seg språklig godt i de aller fleste situasjoner, vil begrensningene snarere være knyttet til fagområder enn til kontekster. En C1-bruker vil klare seg bedre språklig innenfor eget fagområde og interessefelt enn innenfor fagområder og interessefelt som er ukjente eller nye.

Kjennetegn ved språket i bruk

Kjennetegn ved språket i bruk beskriver hva som karakteriserer vokabular, uttale, grammatikk, flyt, tekstutforming, ortografi/tegnsetting og kommunikasjon hos en språkbruker på nivå C1.

4. Språksituasjonen i Norge

Språksituasjonen i Norge, med to sidestilte skriftlige målformer og ikke-normert talemål, er spesiell. Det er derfor lite å støtte seg på i Rammeverket på dette området.

Den norske språksituasjonen er ikke eksplisitt omtalt i læreplanen, men siden C1-nivået kjennetegnes av at språkbruken er tilnærmet uten begrensninger, forutsettes det at innlæreren er kjent med språksituasjonen i Norge. Det stilles ikke krav om at en språkbruker på nivå C1 skal beherske begge skriftspråk reseptivt og produktivt, men språkbrukeren må ha strategier for å forholde seg til en annen målform enn den vedkommende er vant til å lese. Innlærere på nivå C1 bør derfor også bli kjent med den andre målformen gjennom opplæringen.

En språkbruker på nivå C1 vil ha gode nok ferdigheter til å kunne forstå ulike talemålsvarianter, så lenge varianten ikke avviker for mye fra den språkbrukeren er vant med å høre. I likhet med morsmålsbrukere av norsk vil språkbrukere på nivå C1 kunne ha behov for oppklaring og/eller gjentakelse hvis talemålsvarianten er ukjent. Innlærere på nivå C1 bør få erfaring med ulike talemålsvarianter gjennom opplæringen.

5. Kompetansemål for nivå C1 (avansert bruker)

5.1 Globale mål

På dette nivået kan innlæreren forstå komplekse framstillinger og faglige drøftinger innenfor de fleste allmenne emner. Innlæreren kan bruke språket fleksibelt og hensiktsmessig til sosiale, akademiske og yrkesrelaterte formål. Innlæreren kan uttrykke og argumentere for synspunkter og kan delta i samtaler og diskusjoner og bidra til at samtalen eller diskusjonen utvikler seg. Innlæreren kan oppsummere, viderefremidle og forklare innhold fra ulike muntlige og skriftlige kilder med høy

grad av presisjon. Innlæreren kan skrive klare, velstrukturerte og detaljerte tekster og mestrer ulike setningsmønstre og sammenbindende markører.

5.2 Delmål for språklige aktiviteter

Resepsjon

Muntlig resepsjon

Innlæreren kan forstå en kompleks, muntlig framstilling, også når talen ikke er tydelig strukturert og forhold ikke omtales direkte, men er underforståtte. Innlæreren kan ha behov for enkelte oppklaringer, særlig hvis talemålsvarianten er ukjent.

Innlæreren

- kan forstå det meste av en lengre muntlig framstilling, for eksempel en presentasjon, en forelesning eller en debatt, også om emner utenfor eget fag- eller interessefelt.
- kan forstå et bredt spekter av auditivt materiale, for eksempel podkast eller film, og oppfatte nyanser og underforståtte holdninger og forhold mellom dem som snakker.
- kan oppfatte holdninger og synspunkter til deltakere i en diskusjon selv når diskusjonen preges av overlapping, avbrytelser, digresjoner og uformell språkbruk når talehastigheten er normal, og talemålsvariantene er kjent.

Skriftlig resepsjon

Innlæreren kan forstå omfattende, komplekse tekster, og oppfatte finere nyanser, også holdninger og underforståtte meninger, forutsatt at hun/han har mulighet til å lese vanskelige passasjer om igjen og bruke oppslagsverk og søkeverktøy ved behov.

Innlæreren

- kan forstå et bredt spekter av allmennvitenskapelige eller akademiske artikler og publikasjoner, også utenfor ens eget fag- eller interessefelt.
- kan forstå det meste av skriftlig informasjonsutveksling i private, offentlige og faglige sammenhenger, for eksempel sosiale medier, e-post, brev eller offentlige skriv.
- kan forstå et variert utvalg av skjønnlitterære tekster i moderne språkdrakt.

Produksjon

Muntlig produksjon

Innlæreren kan gi klare, detaljerte beskrivelser og presentasjoner av komplekse emner, der hun/han trekker inn delmomenter og relevante eksempler, utdyper og underbygger synspunkter og runder av på en passende måte.

Innlæreren

- kan gi klare, detaljerte beskrivelser og presentasjoner av personlige eller faglige erfaringer, flette inn undertema og utdype viktige punkter.
- kan gi instruksjoner om hvordan en rekke komplekse praktiske og/eller faglige prosedyrer skal utføres.
- kan bruke et variert repertoar av ord og uttrykk og være i stand til å omformulere seg i de fleste situasjoner.
- kan bruke ulike språklige virkemidler for å uttrykke holdninger, følelser og sinnsstemninger.

Skriftlig produksjon

Innlæreren kan skrive klare, detaljerte og velstrukturerte tekster innenfor et bredt spekter av sjangre, og kan tilpasse språket etter situasjonen, mottakeren og budskapet som skal formidles.

Innlæreren

- kan skrive argumenterende tekster med en oversiktlig og leservennlig oppbygning og gi uttrykk for synspunkter og holdninger på en utfyllende og nyansert måte.
- kan skrive rapporter og utgreiinger om komplekse tema innenfor sitt eget fag- eller interessefelt og velge en hensiktsmessig stil.
- kan skrive formelle brev der hun/han uttrykker for eksempel kritikk, anmodning, oppfordring eller medfølelse med en språkbruk som er tydelig og tilpasset formålet.

Samhandling

Innlæreren kan tilpasse språket til ulike sosiale situasjoner både muntlig og skriftlig og uttrykke seg med høy grad av presisjon. Innlæreren kan med letthet følge og bidra til samhandling i formelle og uformelle diskusjoner og samtaler, også når det dreier seg om komplekse og/eller ukjente emner.

Innlæreren

- kan utdype og videreutvikle viktige punkter uten støtte, og takler avbrytelser og innspill på en språklig passende måte.
- kan argumentere overbevisende for et standpunkt, svare på spørsmål og gi passende tilsvarende til komplekse motargumenter.
- har et bredt repertoar av automatiserte kommunikasjonsteknikker slik at hun/han finner passende uttrykk for å ta eller beholde ordet og knytte egne bidrag til det andre sier på en hensiktsmessig måte.
- kan delta i ulike typer diskusjoner på internett og uttrykke seg hensiktsmessig i sosiale medier uten at språket setter begrensninger.

Mediering

Innlæreren kan bruke språket muntlig og skriftlig til å bearbeide, sammenfatte og videreformidle informasjon på en hensiktsmessig måte. Innlæreren kan bidra til at ulike perspektiver kommer fram, og at misforståelser oppklares. I samarbeid med andre kan innlæreren utforske nye ord, uttrykk og begreper for på den måten å videreutvikle egen og andres språkforståelse.

Innlæreren

- kan trekke ut informasjon og argumenter i lange og komplekse muntlige og/eller skriftlige tekster fra en eller flere kilder for deretter å videreformidle egen forståelse og tolkning på en klar og velstrukturert måte.
- kan videreformidle de fleste nyanser og detaljer i muntlige og skriftlige tekster på en korrekt måte, men kan ha behov for å sjekke den presise betydningen av enkelte lite frekvente ord og uttrykk.
- kan ta detaljerte notater under en forelesning, et møte eller liknende, om emner innenfor sitt eget fag- eller interessefelt, og kan gjengi informasjon så nøyaktig og tett opp til originalen at notatene også kan være til nytte for andre.
- kan tolke og beskrive diagrammer og annen visuell informasjon på en klar og presis måte.
- kan gjøre et komplekst innhold mer tilgjengelig ved å forklare, forenkle eller omstrukturere originalteksten, eventuelt legge til nyttige detaljer.

- kan gripe inn på en språklig passende måte for å få kommunikasjonen inn på et nytt spor.
- kan bruke sine språklige ressurser skriftlig eller muntlig til å oversette tekster i ulike sjangre innenfor eget interessefelt, men det kan forekomme formuleringer som er påvirket av morsmålet eller andre språk innlæreren har lært.

5.3 Kjennetegn ved språket i bruk

Vokabular

Innlæreren har stort nok ordforråd til å uttrykke seg idiomatisk og tilnærmet uanstrengt i de fleste sammenhenger. Ordforrådet er bredt og dypt nok til at innlæreren forstår og forholder seg aktivt til et bredt spekter av allmenne emner, situasjoner og muntlige og skriftlige tekster.

Uttale

Innlæreren har tydelig uttale og kan variere intonasjon og trykkmønstre for å få fram det hun/han ønsker. Det forekommer påvirkning fra morsmålet eller andre språk innlæreren har lært, men det har ingen betydning for forståeligheten. Innlæreren kan forstå en del ulike uttalemåter når det ikke snakkes for fort.

Grammatikk

Innlæreren har høy grad av grammatisk kontroll. Feil forekommer, men har karakter av å være glipp, ikke systematiske feil. Innlæreren har et bredt repertoar av grammatiske strukturer og kan uttrykke og forstå nyanser og detaljer.

Flyt

Innlæreren kan uttrykke seg spontant, sammenhengende og tilnærmet uanstrengt. Pauser forekommer, men er knyttet til ukjent terminologi eller behov for refleksjon. Innlæreren kan på en effektiv måte orientere seg i komplekse tekster.

Tekstutforming

Innlæreren kan utforme skriftlige og muntlige tekster på en hensiktsmessig måte og kan bruke varierte sammenbindingsteknikker for å gjøre teksten lett tilgjengelig for mottakeren. Innlæreren kan utnytte tekstoppsett og grafiske virkemidler for å lese og orientere seg i de fleste teksttyper på en effektiv måte.

Ortografi og tegnsetting

Innlæreren rettskriving er nøyaktig, bortsett fra enkelte glipp, og tegnsettingen er konsekvent og leservennlig.

Kommunikasjon

Innlæreren kan ta initiativet i ulike typer kommunikasjonssituasjoner, følge opp innspill, introdusere nye temaer og bidra til å drive kommunikasjonen framover. Innlæreren kan på en fleksibel og effektiv måte tilpasse både muntlig og skriftlig språk til ulike sosiale sammenhenger. Innlæreren kan på en effektiv måte tilpasse og modifisere utsagn for å uttrykke grader av visshet eller uvisshet, tvil, tiltro eller sannsynlighet med mer. Innlæreren kan bruke modale uttrykksmåter for å signalisere i hvilken grad vedkommende mener det er hold i en påstand, et argument eller et standpunkt.

6. Gyldighet og innføring

Læreplan i norsk for voksne innvandrere nivå C1 er en forskrift til integreringsloven og gjelder fra 1. august 2021.

